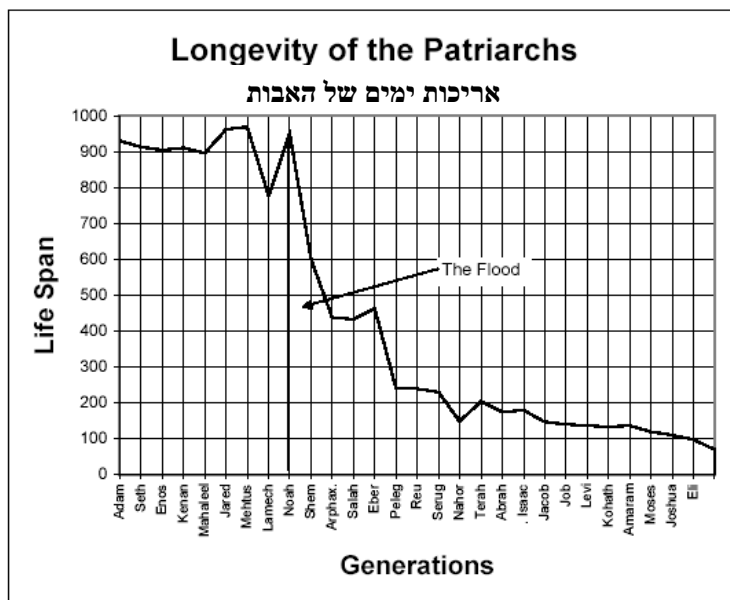

בראשית ב:יז

וימַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת :

בראשית פרק ו פסוק ג

ויאמר יקִנֶּק לא יְדוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֹלָם בְּשָׂגֵם הוּא בָּשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מָאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה :

רמב"ן בראשית פרק ו פסוק ג

(ג) בשגם הוא בשר - כמו בשגם בסגול. ופירש רש"י בשביל שגם זאת בו שהוא בשר, ואף על פי כן איננו נכנע מלפני. ומה אם יהיה אש או דבר קשה. ואין בפירושו הזה טעם או ריח. **ורבי אברהם** פירש כי יאמר לא יעמוד רוחי באדם לעולם בעבור החמס הזה, ועוד בעבור שהאדם בשר ויגיע עד עת ויחסר. והנה הוא כמו גם בשהוא בשר. ומה צורך לטענה הזאת. וידוע כי בשר המה ונגזר עליהם המיתה, כי עפר אתה ואל עפר תשוב (לעיל ג יט): **והנכון בעיני**, כי יאמר לא יעמוד רוחי באדם לעולם, בעבור שגם האדם הוא בשר ככל בשר הרומש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה, ואיננו ראוי להיות רוח אלהים בקרבו. והענין לומר, כי האלהים עשה את האדם ישר להיותו כמלאכי השרת בנפש שנתן בו, והנה נמשך אחרי הבשר ובתאוות הגופניות "נמשל כבהמות נדמו", ולכן לא ידון עוד רוח אלהים בקרבו, כי הוא גופני לא אלהי, אבל יאריך להם אם ישובו. והנה זה כטעם "ויזכור כי בשר המה, רוח הולך, ולא ישוב" (תהלים עח לט):

רשב"ם בראשית פרק ו פסוק ג

(ג) לא ידון וגו' - לשאת ולתת בדינם אם אמחה או לא אמחה בשגם הם פחותים וגרועים ובשר ואעפ"כ הם גוזלים וחומסים, לכן בודאי אמחה:

ריקאנטי בראשית פרק ו פסוק ג

[חולין קלט ע"ב] דרשות אחרות על מלת "בשגם" כי רמז ל"משה" רבינו עליו השלום שהוא בגימטריא "בשגם", וזהו והיו ימיו מאה ועשרים שנה:

~~ גנים ~~

R.E. Ricklefs and C. E. Finch, Aging (NY: Scientific American Library, 1995)

- "We are convinced that the rate of aging is under genetic control."
- Without aging, the minimum mortality rate of a 10 year old (0.05%) would continue for one's entire life. Under these circumstances, 95% of the population would reach the age of 100 and the average life span would be about 1300 years.

~~ ימות המשיח ~~

ישעיהו סה:ב - לא יהיה משם עוד עול ימים וזקן אשר לא ימלא את ימיו כי הנער בן מאה שנה ימות והחוטא בן מאה שנה יקלל:

רמב"ם איגרת תחיית המתים

[מאחר עדין המשיח אשר בו חיים חיים ארוכים תבוא תחיית המתים].

רמב"ם מלכים יב

הלכה א - אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם, או יהיה שם חידוש במעשה בראשית, אלא עולם כמנהגו נוהג, וזה שנאמר בישעיה וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבו משל וחייה, ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח עם רשעי עכו"ם המשולים כזאב ונמר, שנאמר זאב ערבות ישדדס ונמר שוקד על עריהם, ויחזרו כולם לדת האמת, ולא יגזלו ולא ישחיתו, אלא יאכלו דבר המותר בנחת עם ישראל, שנאמר ואריה כבקר יאכל תבן, וכן כל כיוצא באלו הדברים בענין המשיח הם משלים, ובימות המלך המשיח יודע לכל לאי זה דבר היה משל, ומה ענין רמזו בהן. +/השגת הראב"ד/ אל יעלה על הלב שבימות המשיח כו' עד משלים. א"א והלא בתורה והשבתי חיה רעה מן הארץ. +

הלכה ב - אמרו חכמים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד ...

~~ מלאך המוות: "טוב מאד" ~~

זוהר תרומה קנ.

[אמר ר' יצחק] למדתי סודי סודות ממאור הקדוש [רשב"י] על מה שכתוב "והנה טוב" זהו מלאך החיים, ו"מאד" זהו מלאך המוות שהוא טוב יותר. ... בשעה שיוצאים הרוחות מגי'ע כדי לבוא לזה העולם, מתפשטים ואתם הרוחות מגוף ולבוש הרוחני של הגן עדן ומתלבשים בגוף ובלבוש הגשמי של זה העולם... וכשמגיע זמנו האדם ללכת ולצאת מזה העולם אינו יוצא עד שמלאך המוות מפשיט ממנו לבוש של גוף הזה וכיון שנפרד גוף הזה מרוח ההוא ע"י המלאך המוות, הולך ומתלבש בגוף האחר שהשאיר בגן עדן שנפשט ממנו כשבא לזה העולם, ואין שמחה להרוח אלא כשמתלבש בגוף ההוא ... ובו יושב והולך בגי'ע ומסתכל בסודות העליונים ...

סוטה מו:

תניא: היא לוז שצובעין בה תכלת, היא לוז שבא סנחריב ולא בבלה, נבוכדנצר ולא החריבה, ואף מלאך המוות אין לו רשות לעבור בה, אלא זקנים שבה בזמן שדעתן קצה עליהן יוצאין חוץ לחומה והן מתים.

R. Rueven P. Bulka, "Logotherapy as a Response to the Holocaust", p.93

Frankl's approach ... If man lived forever, he could constantly postpone the demands of the day with the argument there will always be tomorrow. But the spectre of death negates this argument, and the existential fact that any moment not used suffers its own existential death imposes an imperative for action on man in every moment of his existence.

קהלת ז, ב

טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם ורחמי יתן אל לבו:

As the Vilna Gaon, zt"l, lay on his deathbed, he began to cry. His students were astounded that their holy master appeared anxious after a life full of Torah. They asked the Gaon why he was crying. The Gaon of Vilna took hold of his tzitzis and held them lovingly by his heart. "In this world, I paid just a few kopecks for these tzitzis, and every moment I wear them I am able to serve my Creator with my own free will. In heaven, no money in the world will buy me the chance to willingly do Hashem's command! My opportunity is slipping away—is that not a reason to weep?"

אבות ד:יז

הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה:

ישעיהו כה:ח - בלע המנות לנצח וקחה אדני יקוץ דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יקוץ דבר: פ

ברכות כח:ב

תנו רבנן: כשחלה רבי אליעזר, נכנסו תלמידיו לבקרו. אמרו לו: רבינו, למדנו אורחות חיים ונזכה בהן לחיי העולם הבא. אמר להם: הזהרו בכבוד חבריכם, ומנעו בניכם מן ההגיון, והושיבו בן ברכי תלמידי חכמים, וכשאתם מתפללים - דעו לפני מי אתם עומדים, ובשביל כך תזכו לחיי העולם הבא. וכשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיון שראה אותם התחיל לבכות. אמרו לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק, מפני מה אתה בוכה? אמר להם: אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, שאם כועס עלי - אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני - אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני - אין מיתתו מיתת עולם, ואני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון - אף על פי כן הייתי בוכה; ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, שאם כועס עלי - כעסו כעס עולם, ואם אוסרני - איסורו איסור עולם, ואם ממיתני - מיתתו מיתת עולם, ואיני יכול לפייסו בדברים ולא לשחדו בממון; ולא עוד, אלא שיש לפני שני דרכים, אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי - ולא אבכה? אמרו לו: רבינו, ברכנו! אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו: עד כאן? - אמר להם: ולואי! תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר: שלא יראני אדם. בשעת פטירתו, אמר להם: פנו כלים מפני הטומאה, והכינו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא.